

Kā ekonomiskā krīze ietekmē muzejus ?

Diskusija ar šādu nosaukumu tika sarīkota ICOM Ģenerālās asamblejas laikā 9. jūnijā Parīzē.

Ar ziņojumiem uzstājās divi lektori – amerikāņu futurologs un stratēģiju izpētes firmas prezidents Džeims Čangs (*James Chung*) un ievērojamais franču ekonomists, bijušā Francijas prezidenta Fransuā Miterāna padomnieks Žaks Atāls (*Jacques Attali*). Pieminēšu tikai dažas Žaka Atāla atziņas, kas varētu būt noderīgas ikvienam Latvijas muzejam, domājot par nākotnes iespējām. Ž. Atāls apgalvo, ka muzeji rodas laikā, kad privātais kapitāls piedzīvo savu norietu un kad publiskais kapitāls sāk uzplaukt. Pirmajā gadījumā – ekonomiskās buržuāzijas jaunā paaudze pārtop par kultūras buržuāziju un iegulda līdzekļus dažādos kultūras projektos, tostarp muzejos. Savukārt otrajā gadījumā, nostiprinoties publiskajam īpašumam, sabiedrības vidusslānim rodas vajadzība apliecināt savu identitāti, un viens no veidiem, kā to īstenot, ir publiskais muzejs.

Šķiet, šobrīd neesam ne vienā, ne otrā vēsturiskajā situācijā, un atliek vien pašiem muzeju speciālistiem attīstīt un pilnveidot jau esošos muzejus, mēģinot uzminēt sabiedrības vēlmes.

Tādēļ nozīmīgi ir Žaka Atāla nosauktie četri aspekti, kas, viņaprāt, tuvākajā laikā noteiks sabiedrības pieprasījumu muzejos:

- *Zaļā domāšana it visā*, kas saistīts ar muzeju darbu. Tas attiecas uz muzeju arhitektūru un apkārtnes iekārtojumu, uz materiāliem, kas tiek izmantoti muzeju ekspozīcijās un izstādēs. Tāpat arī uz muzeja izglītojošo darbu un tematisko piedāvājumu.
- *Bezmaksas apmeklējums*. Sabiedrība apzinās, ka kultūras mantojumam sabiedrības uzturētajos muzejos jābūt pieejamam bez maksas. Muzejiem nevajag pelnīt ar ieejas biļetēm uz muzeja pamatekspozīcijām un izstādēm, bet ar izvērstu citu pakalpojumu piedāvājumu – īpaši veikaliņiem. Cilvēkiem aizvien vairāk būs vēlēšanās iegādāties muzeju suvenīrus – oriģinālus un neparastus priekšmetus, maksāt par iespēju muzejā paēst un izklaidēties.
- *Mūzikas un dzīvās mākslas klātbūtne*. Apmeklētāji izvēlas muzejus, kur koncentrējas dažādi kultūras pasākumi – koncerti, mākslinieku laboratorijas un tml. Saskarsme ar mākslas radīšanas procesu muzejā ir ļoti nozīmīga.
- *Sociālā pieprasījuma izstādes*, kas atbilst aktuālajai situācijai un sabiedrības noskaņojumam. Šādā veidā muzejs aktīvi iesaistās sociālu problēmu risināšanā.